

Kader voor een brede cliënt- en inwonersparticipatie in Zwijndrecht September 2020

1. Meerwaarde van cliënt- en inwonersparticipatie: inbreng van kennis en ervaringen van de mensen waar het om gaat (en die het niet altijd goed zelf kunnen) bij het opstellen van beleid en vervolgens bij de uitvoering. Duidelijk maken waar de knelpunten zitten. Belangrijk dat de ambtenaren en de leden van de Adviesraad elkaar kennen (bij de start van de nieuwe Adviesraad beginnen met een meet en greet). De Adviesraad moet proactief zijn en wordt in een vroeg stadium betrokken bij de beleidsplannen.

2. De Inwonersadviesraad Zwijndrecht betreft een brede en diverse groep inwoners. De gemeente gaat zelf ook in gesprek met inwoners. Dat kan naast en/of in samenwerking met de Adviesraad. De gemeente vindt het lastig om alle doelgroepen te bereiken. Er moet een overzicht komen waar we welke doelgroepen vinden om ervaringen op te halen. De ene keer organiseert de gemeente een bijeenkomst, de andere keer is het beter als de Adviesraad het zelf doet (de aanwezigheid van de gemeente kan belemmerd werken) of de gemeente en de Adviesraad doen het samen. Een groep mensen komt niet naar een bijeenkomst, dan zijn persoonlijke interviews weer beter. Afhankelijk van waar de cliënt- en inwonersparticipatie aan moet bijdragen, zoek je met elkaar (gemeente en Adviesraad) een passende inrichting en participatievorm.

De Inwonersadviesraad Zwijndrecht bestaat uit een mix van ervarings- en beleidsdeskundigen met een breed netwerk (om diverse groepen inwoners te kunnen betrekken). De Adviesraad haalt signalen/ervaringen op, adviseert en is projectmatig met onderwerpen bezig. In de flexibele schil zitten inwoners die tijdelijk aanhaken, als een onderwerp speelt, en er snel ervaringen opgehaald moeten worden. De leden van de flexibele schil kunnen zelf ook signalen aandragen.

3. Rollen van de Inwonersadviesraad Zwijndrecht

a. Signaleren en monitoren. Wat levert deze rol op:

- Inzicht in hoe mensen het beleid ervaren in hun dagelijks leven.
- Kennis van signalen die de gemeente anders zou missen.
- Een vertaling van deelbelangen van groepen inwoners naar bredere signalen over het haperen van beleid en uitvoering.
- Toegang voor de gemeente tot een bredere groep inwoners om mee in gesprek te gaan.

b. Meedenken aan de voorkant. Wat levert deze rol op:

- Optimale benutting van de inhoudelijke en ervaringskennis van de adviesraad, waardoor blinde vlekken bij de gemeente aangevuld worden.
- Meer invloed voor het inwonerperspectief, een grotere kans dat het beleid aansluit bij de behoeften van inwoners, en een groter draagvlak (bijvoorbeeld aansluiten bij de buurtaanpak).
- Constructieve samenwerking tussen gemeente en adviesraad

c. Bewaken van inwonersparticipatie (de adviesraad gaat na of inwoners gehoord worden die te maken hebben met een thema of vraagstuk. Inwoners geven input/advies ipv de adviesraad. De adviesraad heeft een integrale blik en kan het advies hiermee verrijken).

Wat levert deze rol op:

- Meer direct advies voor de gemeente van inwoners met ervarings- en inhoudelijke kennis.
- Een voor vrijwilligers beter behapbare taakverdeling omdat de gemeente het participatieproces organiseert.
- Een meer inclusieve vorm van inwonerparticipatie.

- d. Agenderen en ongevraagd adviseren** (signalen uit de samenleving kunnen aanleiding zijn om een thema te agenderen en er ongevraagd advies over uit te brengen). **Wat levert deze rol op:**
- Een proactieve en positief-kritische houding van de adviesraad, met een duidelijk gezicht naar de samenleving en een nuttige ‘tegenstem’ om de gemeente scherp te houden.
 - Een onafhankelijke rol van de adviesraad om op basis van signalen actie te ondernemen, los van wat de gemeente doet
 - Het inwonersperspectief als aanvullend perspectief voor gemeenten

We willen met elkaar samenwerken aan de voorkant. De Adviesraad behoudt ‘het recht’/ heeft ‘de plicht’ om aan de achterkant een advies uit te brengen.

We werken toe naar een Adviesraad die een representatief advies kan geven. De Adviesraad moet over vaardigheden en een netwerk beschikken om tot een representatief advies te komen. Naast deskundigheid is een netwerk nodig, waar signalen opgehaald worden.

De Adviesraad is geen individueel klachtenbureau, maar verzamelt collectieve signalen: een klacht kan een signaal inhouden. Bij iedere klacht moet afgewogen worden of het individueel of structureel is. Wordt na onderzoek duidelijk dat een individuele klacht op meerdere plaatsen speelt, dan zou het een signaal kunnen worden.

Waarborgen dat signalen en ongevraagde adviezen in de gemeentelijke beleidscyclus meegenomen worden, ook als ze niet op de gemeentelijke agenda staan: *bespreek het met de wethouder*.

4. Wat moet de Inwonersadviesraad Zwijndrecht in huis hebben?

(Niet alle leden hoeven alle kwaliteiten te hebben, het gaat om de kwaliteiten van alle leden samen)
Gevraagd:

- Proactieve houding en divers netwerk (waar haal je je signalen op)
- Analytisch denkvermogen (individueel/incidenteel versus collectief)
- Integrale en doelgroepoverstijgende blik
- Co-creatief samenwerken (samenwerkingsvaardigheden en bereidheid om compromissen te sluiten)
- Verbinder leefwereld-beleids wereld
- Enthousiasme en gedrevenheid
- Kennis over en/of ervaring met de Wmo, de jeugdhulp en de Participatiewet

5. Wat vraagt goede samenwerking van de gemeente Zwijndrecht?

- Wat vinden we van het uitgangspunt dat het betrekken van inwoners een gezamenlijke verantwoordelijkheid is?
- Wat betekent dit uitgangspunt voor de rol en taken van de gemeente en van de Adviesraad
- Met welke taakverdeling komt de toegevoegde waarde van de adviesraad het beste tot haar recht?
- Op welke manier investeert de gemeente in haar medewerkers op het terrein van cliënt- en inwonersparticipatie en wat hebben ambtenaren nodig?
- Op welke manier investeert de gemeente in haar adviesraad en wat heeft de adviesraad nodig?

7. Aandachts-/actiepunten voor de nieuwe Adviesraad (in willekeurige volgorde)

- Neem de tijd om een team te worden. Begin met een training om elkaar beter te leren kennen, zowel privé en als lid van de Adviesraad (wat is je netwerk, aandachtsgebied, ervaring en dergelijke) en vanaf januari 2021 elke maand een vergadering, zeker het eerste half jaar.
- Deskundigheidsbevordering: welke kennis missen we: jeugd(hulp), (jeugd) GGZ, het multiculturele aspect en armoede.
- Ervaringen/netwerk: welke ervaring is (nog) niet vertegenwoordigd in de Adviesraad? Acties ondernemen om deze ervaring op te halen / netwerk te verbinden aan de Adviesraad. Voor wat betreft jeugd zijn er verbindingen met het Jeugd Ervaringen Team (JET), Zuid-Holland Zuid en het Ouderplatform Zuid-Holland Zuid.
- Communicatie, hoe weten inwoners de Adviesraad te vinden en hoe kan de Adviesraad communiceren met de inwoners.
 - Mogelijkheden: website (www.inwonersadviesraadzwijndrecht.nl), facebook
- Alle leden hebben een aandachtsgebied, mogelijkheid om werkgroepen in te stellen rond de aandachtsgebieden

- Samenwerking met de Seniorenraad
- Inwoners werven voor de flexibele schil, de Adviesraad moet contact hebben met/signalen ophalen bij inwoners die gebruik maken van voorzieningen

Samenwerking met de gemeente

- Meet en greet Adviesraad en ambtenaren/wethouder. Het gaat om kennen en gekend worden en wat kunnen we van elkaar verwachten (begin 2021)
- De Adviesraad en de gemeente stellen samen een jaaragenda op en maken afspraken over de onderwerpen waar de Adviesraad bij betrokken wordt. Daarnaast kan de Adviesraad eigen thema's kiezen.